

Till läsningen: Om man börjar läsningen upptill i stenens nuvarande högra kant, ser man först en tydlig linje, liknande bistaven i **k**. Nedanför denna går mot nedre ramlinjen en grund, något böjd skåra, som möjligen är rester av en huggen linje. Runföljden 2–5 **uisk** är säker. Sk efter 5 **k** består av två punkter (:); av samma typ äro inskriftens samtliga sk. 6 **h** är grund men säker. Av r. 7 återstår en svag, delvis bortvittrad hst; det förefaller snarast som om runan har varit **i**. I r. 8 är hst tydlig. T.h. därom finnas svaga spår av ristning; runan har sannolikt varit **r**. Av r. 9 skönjes övre hälften av hst. Möjligen kan man tycka sig se ett svagt spår av en **a**-bst i den flagring, som eljest har förstört runan. 10 **n** och 11 **s** äro jämförelsevis tydliga. R. 12 är mycket svag; av ristningsspåren att döma har runan varit **u**. Av r. 13 återstår endast nedre hälften; runan förefaller att ha varit **n**. 14 **a** är jämförelsevis tydlig. Runföljden 15–33 **liki : kuisk : hialms : kuna** är väl bevarad. 34 **h** har förlorat hst ovan bistavarna. 35 **a** och 36 **l** äro tydliga. 37 **t** har förlorat övre delen, då stenen slogs av. Av vänstra bst återstår endast yttersta spetsen. Av r. 38 återstår endast ett obetydligt stycke av hst vid övre ramlinjen. Mellan r. 38 och 39 **i** finnas några utvittrade fördjupningar, som möjligen utgöra huggningsspår. 39 **i** har förlorat ett stycke nedtill. 40 **p** är djup och tydlig. 41 **k** är ej stungen. R. 42 har tydlig hst. Tvärs över hst:s mitt finnes i en flagring en grund skåra, som möjligen är rester efter en **a**-bst. Av r. 43 återstår endast, alldeles i kantbrottet, en hst. Av det lodräta bandets runor äro flera nästan helt utplånade genom vittring. 44 **k** är grund och något osäker. Av r. 45 återstå delar av hst och ytterligt svaga spår av en **u**-bst. Därefter följer nedre hälften av en hst (r. 46). Vid övre ramlinjen är ytan ojämn genom vitt-ring. I sk efter r. 46 är undre punkten djup och tydlig; den övre är grundare. R. 47 är skadad upptill och nedtill; den förefaller att ha varit **u**. I r. 48 är hst tydlig; t.h. om denna finnes en vinkelböjd linje, som förefaller att vara de övre två lederna i en **r**-bst. 49 **p** är tydlig, liksom det följande sk. 50 **b** och 51 **a** äro säkra. Utanför ramlinjerna står en tydlig **r**-runa (52), följd av sk. Nedanför denna runa finnas numera inga säkra spår av ristning.

Någon tolkning av den skadade inskriften har ännu icke kunnat framläggas.

Norra Vings sn, prästgården.

I N. Vings prästgårds trädgård finns ett stort stenbord med en runslinga av samma form som på Vg 78 in-huggen på skivan. Stenhällen har som inskriften meddelar (**karl : stolbi : lakpi : stin : pasi :**) till upphovsman Carl Stolpe, hovpredikant och kyrkoherde, död 1903. Se vidare R. Odencrants i *Svensk hembygdstidning* 1933, nr 5, samt foto 51361 i VFA.

78. Stenums sn, Stenums gata.

Litteratur: B 995, L 1345. J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 30; Fornminnesinventering 1930 (negativ, ATA).

Avbildningar: E. Brenner, bläckteckning 1670 (i F 1 4 c, s. 63), träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 995).

Runstenen är nu förkommen. Den fanns enligt påskrift på träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* i »Stenums gata i Walla härad» (B 995: »Stenums Sockn. På gatan»; L 1345: »Stenums gata»).

Beträffande stenens material och utseende lämnar Brenner upplysningen: »Skarp grååhäll.» Höjd, beräknad efter bilden i *Bautil*, c:a 2 m., bredd c:a 1 m.

Inskrift (enligt Brenners teckning):

ulfr : rispi : stin : pina : aftir puri : brupur sin

5 10 15 20 25 30 35

Ulf resti sten þenna æftir Þori, broður sinn.

»Ulv reste denna sten efter Tore, sin broder.»

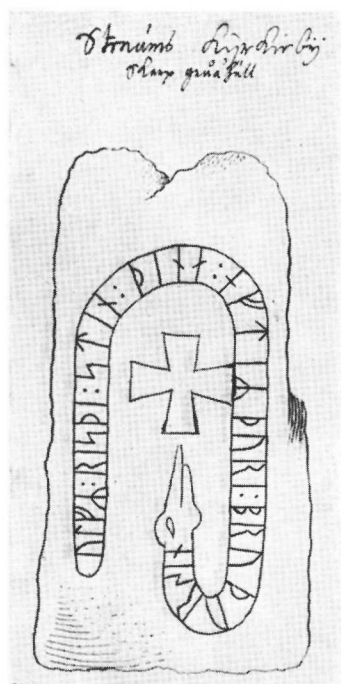

Fig. 117. Vg 78. Stenums sn, Stenums gata.
Efter teckning av Brenner.

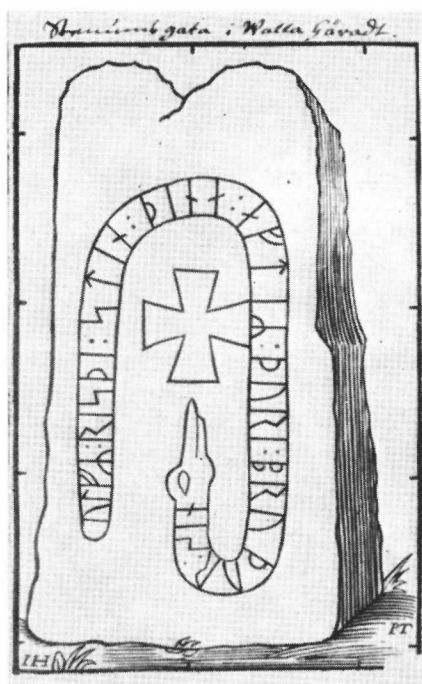

Fig. 118. Vg 78. Stenums sn, Stenums gata.
Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 995).

Till läsningen: 18 **a** har på Brenners teckning horisontell bst, kanske runan är **e**. Mellan 22 **r** och 23 **p** samt mellan 32 **r** och 33 **s** finnas i *Bautil* sk i form av ∴.

Om namnet *Ulf*_R, se Vg 55.

79. Varnhems (Skarke) sn, klosterträdgården. Nu i Varnhems klostermuseum.

Pl. 63.

Litteratur: T 69. A. P. Ljungquist, Brev ²⁴/₁₁ 1884 t. O. Montelius (ATA); O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 350; S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid I (1937, rev. 1945), nr 664.

Äldre avbildningar: S. Welin, träsnitt (i T 69), återgivet i Gardell a.a. 2 (1937, rev. 1946), s. 42; A. Forssén, uppmätning (ATA).

Den runristade gravstenen, som nu förvaras i Varnhems klostermuseum, inv.nr 345, påträffades »hösten 1884 under plöjning i en åker i hospitalslägenheten 'Trädgården'» (Torin). Fyndplatsen är belägen c:a 100 m. SÖ om Varnhems kyrka inom den förutvarande klosterträdgården, till vilken Skara hospital år 1689 fick dispositionsrätten.

Sandsten. Längd 1,65 m., bredd 0,57 m. Ristningen är djup och tydlig, ehuru ganska ojämn. En speciell ristningsteknik har använts. Det ena lilla hålet har borrats intill det andra, och ojämnheterna i botten ha sedan i viss utsträckning avlägsnats med hjälp av en mejsel. Ristningsytan domineras av ett stort kors i relief. Denna reliefverkan har åstadkommits genom att sänka bakgrunden. Samma teknik har därvid använts som vid själva ristningen.

Inskrift:

× **katil : karpi · stan : pinsi aftr · katu kunu sina sustur þurils** ×

5 10 15 20 25 30 35 40 45

Kætill gærði sten þennsi æftir Katu, konu sina, systur Þor[g]ils.

»Kättil gjorde denna sten efter Kata, sin hustru, Torgils' syster.»